

Nagykanizsai Járásbíróság
4.P.20.700/2020/17. szám

Kerekes és Társai Ügyvédi Iroda

(képviseli dr. Ölveczky István ügyvéd 1154 Budapest, Örfű tér 5.) által képviselt **F.I. I. rendű**, Kerekes és Társai Ügyvédi Iroda (képviseli dr. Ölveczky István ügyvéd 1154 Budapest, Örfű tér 5.) által képviselt **F.K. II. rendű**, Kerekes és Társai Ügyvédi Iroda (képviseli dr. Ölveczky István ügyvéd 1154 Budapest, Örfű tér 5.) által képviselt **F.I-né III. rendű felpereseknek** – Dr. Nebl Bernadett kamarai jogtanácsos által képviselt **Sberbank Magyarország Zrt.** (1088 Budapest, Rákóczi u. 1-3. szám alatti székhelyű) **alperes** ellen **szerződés érvénytelenségének megállapítása** iránt indított perben

R É S Z - K Ö Z B E N S Ó Í T É L E T

A bíróság az elsődleges kereseti kérelmet elutasítja.

A bíróság megállapítja, hogy a felek között 2004. augusztus 17. napján 3454/2004. számon megkötött kölcsönszerződés, valamint a zálogszerződés érvénytelen.

A rész-közbenső ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezésnek van helye a Zalaegerszegi Törvényszékhez, amelyet az elektronikus kapcsolattartásra kötelezett fél elektronikus úton, míg az arra nem kötelezett fél írásban három példányban a Nagykanizsai Járásbíróságon terjeszthet elő.

A másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el. A fellebbező félnek a fellebbezésben előterjesztett tárgyalás tartására irányuló kérelmére tárgyalást tarthat.

I N D O K O L Á S

- [1] A bíróság a keresetlevél, annak mellékletei, különösen a felek között 2004. augusztus 17. napján 3454/2004. számon megkötött kölcsönszerződés, zálogszerződés, általános szerződési feltételek, a felek nyilatkozatai, valamint az egyéb iratok alapján az alábbi tényállást állapította meg.
- [2] A felek között 2004. augusztus 17. napján 3454/2004. számon kölcsönszerződés jött létre. A felek a szerződésben rögzítették, hogy az alperes az I. r. felperesnek, mint adósnak 73.100 CHF összegű, CHF devizanemben nyilvántartott kölcsönt nyújt, mely kölcsönt az I. r. felperes, mint adós CHF devizanemben köteles visszafizetni. A szerződésben a II. r. és III. r. felperesek adóstársak, mint egyetemleges adósok vettek részt.
- [3] A szerződésben a felek megállapodtak abban is, hogy az alperes a 73.100 CHF kölcsönösszegeből összesen legfeljebb 11.000.000.-Ft-nak megfelelő CHF kölcsönösszeget folyósít, amely a konverzió indításának napján az alperes által jegyzett deviza vételi

árfolyamon kerül meghatározásra. A kölcsön felhasználásának célja a sormási ingatlannyilvántartásban x. hrsz-on, természetben x. szám alatti ingatlanon lakóház építése volt.

- [4] A felek a szerződésben rögzítették, hogy a kölcsön nyilvántartása devizában történik, az I. r. felperes, mint adós köteles az árfolyamváltozából eredő esetleges veszteségek viselésére.
- [5] A szerződésben rögzítésre került, hogy a kölcsöntartozás fennállásának időtartamára az adós kamatot köteles fizetni, a kölcsön kamatlába a mindenkor érvényes referencia kamatláb + évi 5,2 % kamatfelár. A referencia kamatláb mértéke havonta változó, az első folyósítás napját, illetve a kamatperiódus végét megelőző második banki munkanapon jegyzett, a Reuters LIBOR oldalán megjelenő egyhavi bankközi irányadó kamatláb (LIBOR), banki szünnapokon az előző bank munkanapra érvényes kamatláb. Az adós továbbá egyszeri kezelési díjat köteles fizetni, melynek mértéke 90.000.-Ft.
- [6] A kölcsön futamidő 240 hónapban került megállapításra, lejáratá 2024. augusztus 15. napja volt.
- [7] A szerződésben rögzítésre került, miszerint az adós a kölcsön összegét, tőke és kamatösszeget egyidejűleg, a naptári hónapok 15. napján köteles visszafizetni, a szerződéshez tájékoztató jelleggel mellékelte táblázatban leírtak szerint.
- [8] A felek rögzítették azt is, miszerint az adós az árfolyamból eredő kockázati tényezőkről a szerződés aláírásával tudomást vesz. Az adós a tőke és kamattörlesztést a kölcsön devizanemében, a deviza bankszámlájára köteles teljesíteni.
- [9] A felek rögzítették a késedelmi kamat mértékét is, annak mértéke a szerződésben évi 6 %-ban került megállapításra.
- [10] A kölcsönszerződés megkötésével egyidejűleg a felek zálogszerződést is kötöttek a kölcsönszerződés biztosítékeként, a Sormás belterület 152/9. hrsz-ú ingatlanra, mely I. r. és II. r. felperes tulajdonában áll 1/2-1/2 tulajdoni arányban.
- [11] Az I. r. felperes, mint adós és zálogkötelezett, a II. r. felperes, mint adóstárs és zálogkötelezett, valamint a III. r. felperes, mint adóstárs dr. Tóthné dr. Kovács Márta nagykanizsai közjegyző előtt 765/2004. ügyszámú közjegyzői okiratban foglaltan, 2004. augusztus 17. napján tartozás elismerő nyilatkozatot tett.
- [12] A közjegyzői okirat 8. pontjában rögzítésre került, miszerint az 1. pontban nem szabályozott kérdésekben a bank mindenkor általános szerződési felételeiben és kockázatvállalási üzletszabályzatában foglaltak az irányadók. Adós kijelenti, hogy a bank általános szerződési feltételeit és kockázatvállalási üzletszabályzatát megismerte és az abban foglaltakat magára nézve kötelezőnek ismeri el.
- [13] A kockázatvállalási üzletszabályzat 4.3. pontjában devizakölcsön esetén címszó alatt rögzítésre került többek között az, miszerint az ügyfél tudomásul veszi, hogy a kölcsön teljes összegének visszafizetéséig köteles viselni mindazon árfolyamveszteségeket, amelyek a forint, illetve az adott deviza leértékeléséből vagy árfolyamváltozásából fakadnak.
- [14] Dr. Gosztonyi Júlia közjegyző 11060/Ü/1419/2017/2. számon közjegyzői okiratot állított ki a

hitel felmondásáról I-III. rendű felperesekkel szemben.

- [15] Dr. Tóthné dr. Kovács Márta nagykanizsai közjegyző 24015/Ü/716/2019/3. számon 2019. szeptember 23. napján végrehajtási záradékkal látta el a dr. Tóthné dr. Kovács Márta közjegyző 765/2004. ügyiratszámú közjegyzői okiratát F.I. adós és zálogkötelezett szemben (I. r. felperes), az elszámolást és a forintosítást követően fennálló teljes követelés 2019. augusztus 21. napján 10.954.609.-Ft lejárt tőke, 959.304.-Ft lejárt ügyleti kamat és 469.178.- Ft késedelmi kamat vonatkozásában.
- [16] Dr. Tóthné dr. Kovács Márta nagykanizsai közjegyző 24015/Ü/717/2019/3. számon 2019. szeptember 23. napján végrehajtási záradékkal látta el a dr. Tóthné dr. Kovács Márta közjegyző 765/2004. ügyiratszámú közjegyzői okiratát F.K. adóstárs és zálogkötelezett szemben (II. r. felperes), az elszámolást és a forintosítást követően fennálló teljes követelés 2019. augusztus 21. napján 10.954.609.-Ft lejárt tőke, 959.304.-Ft lejárt ügyleti kamat és 469.178.-Ft késedelmi kamat vonatkozásában.
- [17] Dr. Tóthné dr. Kovács Márta nagykanizsai közjegyző 24015/Ü/718/2019/3. számon 2019. szeptember 23. napján végrehajtási záradékkal látta el a dr. Tóthné dr. Kovács Márta közjegyző 765/2004. ügyiratszámú közjegyzői okiratát F.I-né adóstárssal szemben (III.r. felperes), az elszámolást és a forintosítást követően fennálló teljes követelés 2019. augusztus 21. napján 10.954.609.-Ft lejárt tőke, 959.304.-Ft lejárt ügyleti kamat és 469.178.- Ft késedelmi kamat vonatkozásában.
- [18] A Nagykanizsai Járásbíróság a 2021. február 18. napján jogerőre emelkedett 9.P.20.700/2020/4. számú végzésével elrendelte a dr. Vizler Endre önálló bírósági végrehajtó előtt a felperesekkel, mint adósokkal szemben 036.V.0718/2019., a 036.V.0719/2019. és a 036.V.0720/2019. szám alatt folyamatban lévő végrehajtási eljárások felfüggesztését jelen per jogerős befejezéséig.
- [19] A felperesek módosított keresetükben azt kérték, hogy a bíróság állapítsa meg elsődlegesen elállásra hivatkozással, hogy a szerződés a szerződéskötés időpontjára visszamenőleges hatállyal megszűnt és jogalap nélküli gazdagodás címén kötelezze az alperest 2.500.000.-Ft felperesek, mint egyetemleges jogosultak részére történő megfizetésére, valamint állapítsa meg a bíróság, hogy erre tekintettel a zálogszerződés is megszűnt.
A másodlagos kereseti kérelmükben kérték, hogy a bíróság állapítsa meg a kölcsönszerződés érvénytelenségét az árfolyamkockázat tisztességtelenségére tekintettel, az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás nem történt meg és annak jogkövetkezményeként kérték az eredeti állapot helyreállítását. Ennek keretein belül pedig jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint kérték kötelezni az alperest 2.500.000.-Ft felperesek, mint egyetemleges jogosultak részére történő megfizetésére, valamint a zálogszerződés érvénytelenségének megállapítását is kérték.
Az elsődleges kereseti kérelem vonatkozásában hivatkoztak arra, hogy a DH1. és DH2. törvények visszamenőleg nyúltak bele a felek szerződésébe, azt érvényessé nyilvánították, mely az érdeküknek nem felelt meg, ezért ekkor nyílt meg az elállási jog, mellyel azonban ekkor nem éltek. Ezen elállási joguk a rPtk. 226.§ (2) bekezdésén alapul, mely megelőzi a szerződésen alapuló felmondást, így a már felmondott szerződéstől is el lehet állni, mely a szerződéskötés időpontjára visszamenőleges hatállyal megszűnik.
A másodlagos kereseti kérelmükben a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás meg nem történetére tekintettel is kérték, hivatkoztak arra, hogy az alperes kockázatfeltárása nem volt megfelelő, nem tért ki annak

várható gazdasági következményeire és annak korlátatlanságára. Hivatkoztak a Kúria 2/2014 PJE határozatában foglaltakra, az Európai Unió Bíróságának C-26/13. számú ítéletére, a Kúria 6/2013.PJE határozatára, a Kúria Konzultációs Testületének 2019. április 10-én közzétett közleményében foglaltakra, az Európai Unió Bíróságának C-51/17. számú ítéletére, C-260/18. számú ítéletére, C-932/19. számú, a C-118/17. számú ítéletére, BH 2020.151 eseti döntésre, az Európai Unió Bírósága előtt folyamatban lévő C-472/20. számú ügyre és még további Európai Unió Bírósága által hozott döntésre.

Mindkét kereseti kérelem vonatkozásában előadták, hogy az érdekeiket kizárólag az eredeti állapot visszaállítása szolgálja. A szerződés érvényessé nyilvánítását erre tekintettel sem kéri. Egyebekben az Uniós jog alapján a 2014. évi XL. törvény és annak 37.§-a sem alkalmazható jelen eljárásban. Mindkét kereseti kérelem vonatkozásában kizárólag az eredeti állapot helyreállítása az, ami alkalmazható jogkövetkezményként és mivel az alperesnek a felperesek megfizettek 13.500.000.-Ft-ot, az eredeti állapot visszaállításhoz a felek egymásnak nyújtott szolgáltatásait vissza kell adni. Az alperes tényleges teljesítése 11.000.000.-Ft összeg volt, így az alperesnek 2.500.000 forint összegű fizetési kötelezettsége áll fenn. A Ptk. 237.§ (1) bekezdését, valamint az 1/2010. Pk. véleményt is felhívták alapul. Az alperes kötelezését pedig a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint kérték.

- [20] Az alperes ellenkérelmében kérte, hogy a bíróság a felperesek keresetét utasítsa el. Az elállás kapcsán alperes álláspontja szerint a felperesek alaptalanul hivatkoznak az elállási jogukra, hiszen az sem szerződés, sem jogszabály alapján nem illeti meg őket. A felperesek számára az MNB devizaárfolyam alkalmazására vonatkozó jogszabályi rendelkezés nem járt olyan érdeksérelemmel, amely alapján kérhetnék a kölcsönszerződés módosítását és eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában elállhatnak a kölcsönszerződéstől. Az elállási jog azért sem illeti meg a felpereseket, mert a 2014. évi XL törvény alapján a kölcsönszerződés forintosítása megtörtént, így az MNB devizaárfolyam alkalmazására sem került sor.
- [21] Az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás körében az alperes hivatkozott arra, hogy a rHpt. nem tartalmazott olyan előírást, amely alapján a bankot az árfolyamkockázat tekintetében tájékoztatási kötelezettség terhelte volna, egyebekben a felperesek árfolyamkockázatról szóló tájékoztatása megtörtént, a kölcsönszerződés I.1. pontja, I.4. pontja, IV.1. pontja, V.2. pontja, valamint a kockázatvállalási üzletszabályzat 4.3. pontja alapján. A tájékoztatási kötelezettség nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére.
- [22] A bíróság az elsődleges kereseti kérelmet elbírálta, a másodlagos kereseti kérelem vonatkozásában az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás elégtelen volta miatti érvénytelenségi ok alapján a jogalap tekintetében döntött, ezért rész-közbenső ítéletet hozott.
- [23] Az elsődleges kereset alaptalan, míg a másodlagos kereset az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás elégtelen volta miatti érvénytelenségi ok alapján a jogalap tekintetében alapos.
- [24] **A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké) 50. § (1) bekezdése** szerint, ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a Ptk. hatálybalépésekor fennálló kötelekkel kapcsolatos, a Ptk. hatálybalépését követően keletkezett tényekre, megtett jognyilatkozatokra - ideértve az e tények, illetve jognyilatkozatok által keletkeztetett újabb köteleket is - a Ptk. hatálybalépése előtt hatályos jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

- [25] **A 2004. augusztus 17. napján hatályos Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 205. § (3) bekezdése** szerint az általános szerződési feltétel az (1)-(2) bekezdésben foglaltak teljesülése esetén is csak akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és ha azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta.
- [26] **A rPtk. 209. § (1) bekezdése** szerint, ha az általános szerződési feltétel tisztességtelen, a kikötést a sérelmet szenvedő fél megtámadhatja.
A rPtk. 209. § (4) bekezdése szerint a felek a szerződés megkötésénél együttműködni kötelesek, és figyelemmel kell lenniük egymás jogos érdekeire. A szerződéskötést megelőzően is tájékoztatniuk kell egymást a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről.
- [27] **A rPtk. 209/B. § (1) bekezdése** szerint tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződés kikötése, ha a jóhiszeműség követelményének megsértésével a feleknek a szerződésből eredő jogosultságait és kötelezettségeit egyoldalúan és indokolatlanul az egyik fél hátrányára állapítja meg.
- [28] **A rPtk. 209/B. § (5) bekezdése** szerint a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre, ha azok egyébként világosak és érthetőek.
- [29] **A rPtk. 226. § (2) bekezdése** szerint jogszabály a hatályba lépése előtt megkötött szerződések tartalmát csak kivételesen változtathatja meg. Ha a szerződés megváltozott tartalma bármelyik fél lényeges jogos érdekeit sérti, a fél kérheti a bíróságtól a szerződés módosítását, vagy - ha jogszabály másként nem rendelkezik - a szerződéstől elállhat.
- [30] **A rPtk. 237. § (1) bekezdése** szerint érvénytelen szerződés esetében a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet kell visszaállítani.
- [31] **A rPtk. 685. § d) pontja** szerint e törvény alkalmazásában fogyasztó: a gazdasági vagy szakmai tevékenység körén kívül eső célból szerződést kötő személy.
- [32] **A rPtk. 685. § e) pontja** szerint fogyasztói szerződés: az a szerződés, amely fogyasztó és olyan személy között jön létre, aki (amely) a szerződést gazdasági vagy szakmai tevékenysége körében köti;
- [33] **A 2004. augusztus 17. napján hatályos hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (rHpt.) 203. § (1) bekezdése** szerint a pénzügyi intézmény egyértelműen és közérthetően köteles ügyfeleit, illetve jövőbeni ügyfeleit a pénzügyi intézmény által nyújtott szolgáltatások igénybevételének feltételeiről, valamint e feltételek módosulásáról tájékoztatni.
- [34] A bíróság a rendelkezésre álló iratok alapján mindenekelőtt megállapította, hogy a felek között fogyasztói kölcsönszerződés jött létre, mely szerződés devizakölcsön szerződés.
- [35] A rendelkezésre álló iratokból megállapítható volt, hogy a kölcsönszerződés az alperes részéről felmondásra került. A közjegyzői okiratot a közjegyző végrehajtási záradékkal látta el. A bíróság nem tudta elfogadni a felperes elállási joggal kapcsolatban levezetett érvelését.

A bíróság álláspontja szerint az elállás joga a felpereseket már nem illeti meg, még akkor sem, ha a rPtk. 226. § (2) bekezdésében foglalt feltételek fennállnának. A felperesek a szerződés módosítását az általuk hivatkozott törvények hatálybalépését követően kérhették volna, illetve gyakorolhatták volna elállási jogukat, de mindenképpen a felmondás hatályosulását megelőzően. Az alperes azzal, hogy a szerződést felmondta a felek között megkötött szerződést egyoldalúan megszüntette, így attól a felperesek már nem állhatnak el.

- [36] A felperesek elsődleges kereseti kérelmét a bíróság nem tartotta alaposnak, ezért az elsődleges keresetet elutasította.
- [37] A másodlagos kereseti kérelmen belül, melyben a felperesek a szerződés érvénytelenségére hivatkoztak, a bíróság azt megállapította az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás elégtelen volta miatt.
- [38] A rPtk. 209/B.§ (5) bekezdése szerint, az Európai Unió Bíróságának, valamint a magyar bírói gyakorlatnak is megfelelően annak ellenére, hogy az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül a fogyasztóra hárító szerződéses rendelkezés a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, melynek tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható, megállapítható az ilyen rendelkezés tisztességtelensége, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor – figyelemmel a szerződés szövegére valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is – nem volt világos, nem volt érthető.
- [39] Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás, vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen (Kúria 2/2014.PJE). Az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztónak nem csupán azt kell tudnia felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is (EUB C-51/17).
- [40] A bíróságnak a fentiek alapján vizsgálnia kellett azt, hogy az alperes az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatást megadta-e, amennyiben megadta az az átlagos fogyasztó számára is világos és érthető volt-e, a tájékoztatás megadását tekintve a bíróságnak a szerződés szövegét és a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatást is figyelembe kellett vennie.
- [41] Mivel fogyasztói szerződésről lévén szó, a tájékoztatás megadását, annak világos és érthető voltát, valamint a fogyasztó pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt gazdasági következményeinek értékelésére vonatkozó képességét az alperesnek kellett bizonyítania.
- [42] A bírói gyakorlat kialakította azt az álláspontot is, miszerint nem fogadható el a pénzügyi intézményt terhelő tájékoztatási kötelezettség teljesítéseként, ha a fogyasztó több külön okiratban szereplő szerződési feltétel együttes értelmezése, vagy több rendelkezés egybevetése alapján csak kikövetkeztetni tudja az árfolyamkockázat mibenlétét, fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását. Amennyiben a szerződési feltételek összetett, nem áttekinthető szerkezeti kialakítása miatt az árfolyamkockázattal kapcsolatos összefüggéseket – az eltérő helyen lévő kikötések felkutatásával és értelmezésével – magának a fogyasztónak kell megkísérelnie, azonosítani és felismerni, az általános szerződési feltételek érintett

kikötései nem tekinthetők világosnak és egyértelműnek (Kúria Gfv.VII.30.034/2019/5.).

- [43] A bíróság álláspontja szerint az alperes által a kölcsönszerződés hivatkozott pontjai és a kockázatvállalási üzletszabályzat 4.3. pontjába foglaltak alapján egyértelműen megállapítható, hogy sem a fenti jogszabályi rendelkezések, sem az Európai Unió Bírósága által kifejtettek, sem a magyar bírói gyakorlat alapján az alperes nem tett eleget az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatási kötelezettségének, hiszen a kölcsönszerződés I.1. pontja azt rögzíti, hogy az adós CHF devizanemben köteles visszafizetni a kölcsönt. Az I.4. pontja kizárólag arra tér ki, hogy az adós köteles az árfolyamváltozásból eredő esetleges veszteségek viselésére, a IV.1. pontja kizárólag azt rögzíti, hogy az adós az árfolyamból eredő kockázati tényezőkről e szerződés aláírásával tudomást vesz. Az V.2. pontja szintén csak azt rögzíti, hogy az adós a kölcsön devizanemében köteles teljesíteni. A kockázatvállalási üzletszabályzat 4.3. pontja pedig arra tér ki, hogy a kölcsön teljes összegének visszafizetéséig köteles az ügyfél viselni mindazon árfolyamveszteségeket, amelyek a forint, illetve az adott deviza leértékeléséből vagy árfolyamváltozásából fakadnak. Ezen rendelkezésekből egyértelműen kitűnik, hogy az alperes a tájékoztatási kötelezettségének nem tett eleget. A bíróság álláspontja szerint ezen szerződési feltételek egyértelműen nem voltak világos és érthető tájékoztatásnak tekinthetők.
- [44] Az alperes azon hivatkozásával ellentétben, miszerint a rHpt. nem tartalmazott olyan előírást, amely alapján a bankot az árfolyamkockázat tekintetében tájékoztatási kötelezettség terhelte volna, a bíróság megállapította, hogy a tájékoztatási kötelezettség az alperest a rHpt 203. § (1) bekezdése és a r.Ptk. 209. § (4) bekezdése alapján is terhelte, hiszen a feleknek a lényeges körülményekről tájékoztatniuk kellett egymást. Az árfolyamkockázat mibenléte, a felperesek fizetési kötelezettségére gyakorolt hatása, különösképpen annak mértéke mindenképpen lényeges körülménynek tekintendő.
- [45] Az eljárás során a fogyasztói szerződésre tekintettel az alperes érdekkörébe esett az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás megtörténtének, annak világos és érthető voltának a bizonyítása, melyet az alperes álláspontja szerint bizonyított a csatolt okiratokkal, hiszen álláspontja szerint mind a szerződésből, mind a kockázatvállalási üzletszabályzatból megállapítható, hogy a felperesek árfolyamkockázatról történő tájékoztatása megtörtént.
- [46] A Kúria is kimondta, hogy az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás nem felel meg a tisztességes tájékoztatással szembeni elvárásoknak, ha az kizárólag az árfolyamkockázat fogyasztó általi viselését tartalmazza. (BH 2020.151.) Az alperes által hivatkozott megfelelő tájékoztatás nem felel meg a 93/13/EGK. irányelv rendelkezéseinek sem, mivel a fogyasztónak a tájékoztatást követően fel kell ismernie a kockázatból eredő gazdasági következményeket is, melyre szintén alkalmatlan volt az alperes által megfelelő tájékoztatásként hivatkozott szerződési rendelkezések összessége.
- [47] A felperesek a kereseti kérelmüket a 2021. szeptember 28. napján megtartott perfelvételi tárgyaláson pontosították. A tárgyalás határnapján érkezett felperesi beadvány keresetváltoztatást nem tartalmazott, csupán az indokolás keretein belül hívott fel további, Európai Unió Bírósága által hozott ítéleteket. A felperesek hivatkozása az írásban megtett perfelvételi nyilatkozatokhoz képest nem tartalmazott eltérő nyilatkozatokat, alperes azokra kifejtette a korábbiakban az álláspontját. Egyebekben pedig az alperes a folytatólagos perfelvételi tárgyaláson nem jelent meg, így vele szemben a Pp. 190.§ (2) bekezdésében foglalt vélelmek voltak alkalmazandók. A folytatólagos perfelvételi tárgyalás elhalasztásának a Pp. 192.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján indoka nem volt.

- [48] A bíróság álláspontja szerint a fent kifejtettek miatt a szerződésnek az árfolyamkockázat felperesek általi viselésére vonatkozó rendelkezése nem volt világos és érthető, ezért a rPtk. 209. § (4) bekezdésébe ütközése miatt, a rPtk. 239.§-a alapján érvénytelen. A zálogszerződés pedig, mint a hitelszerződést biztosító mellékkötelem osztja a főkötelem jogi sorsát, melyre tekintettel a bíróság ezen szerződés érvénytelenségét is megállapította.
- [49] A bíróság a másodlagos kereseti kérelem vonatkozásában a fentiekben kifejtett indokok alapján, a jogalap tekintetében döntést hozhatott, a jogkövetkezmény alkalmazása tekintetében jelen rész-közbenső ítélet jogerőre emelkedését követően tárgyalhat.
- [50] A jogkövetkezmények alkalmazhatóságát tekintve a 2014. évi XL törvény (DH 2. törvény) 37.§ (1) bekezdésében foglaltakat is figyelembe véve a bíróságnak a jogértelmezés során a C-118/17 EUB ítéletben foglaltakra, valamint a C-932/19. számú EUB ítéletben foglaltakra is figyelemmel kell lennie, továbbá az Európai Unió Bírósága előtt C-472/2020. számon folyamatban lévő eljárásra is.
- [51] A C-118/17. számú ügyben (Dunai Zsuzsanna & Erste Bank Hungary Zrt.) az Európai Unió Bírósága kimondta, hogy a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 1993. április 5-ei 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely az eljáró bíróság számára nem teszi lehetővé, hogy helyt adjon a kölcsönszerződés valamely árfolyamrésszel kapcsolatos rendelkezésének tisztességtelen jellege miatti megsemmisítésére irányuló olyan kérelemnek, mint amilyen az alapügyben szerepel, feltéve, hogy az ilyen szerződési feltétel tisztességtelen jellegének megállapítása lehetővé teszi azon jogi és ténybeli helyzet helyreállítását, amelyben a fogyasztó e tisztességtelen szerződési feltétel hiányában lett volna és azzal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely olyan körülmények között, mint amilyenek az alapügyben szerepelnek, az eljáró bíróság számára nem teszi lehetővé, hogy helyt adjon a kölcsönszerződés valamely árfolyamkockázattal kapcsolatos rendelkezésének tisztességtelen jellege miatti megsemmisítésére irányuló kérelemnek, ha az eljáró bíróság megállapítja, hogy e szerződési feltétel tisztességtelen és hogy a szerződés az említett szerződési feltétel hiányában nem teljesíthető.
- [52] A C-932/19. számú ügyben (J.Z. & OTP Jelzálogbank Zrt. és társai) az Európai Unió Bírósága kimondta, hogy a fogyasztókkal kötött szerződések tisztességtelen feltételeiről szóló 1993. április 5-ei 93/13. EGK Tanácsi irányelv 6 cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a fogyasztóval kötött kölcsönszerződéseket illetően semmisnek nyilvánítja az árfolyamrésre vonatkozó tisztességtelennek tekintett kikötést és arra kötelezi a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságot, hogy e kikötést a nemzeti jog olyan rendelkezésével váltsa fel, amely hivatalos árfolyam alkalmazását írja elő anélkül, hogy ennek a bíróságnak lehetősége lenne helyt adni az érintett fogyasztó azon kérelmének, amely a kölcsönszerződés teljes érvénytelenségének megállapítására irányul, még akkor is, ha az említett bíróság úgy ítéli meg, hogy a szerződés fenntartása ellentétes lenne a fogyasztó érdekeivel, különös tekintettel az árfolyamkockázatra, amely a fogyasztót az említett szerződés egy másik kikötése értelmében továbbra is terheli, feltéve, hogy ugyanez a bíróság az önálló mérlegelési jogkörének gyakorlása keretében és anélkül hogy az e fogyasztó által kifejezett szándék elsőbbséget élvezhetne, e mérlegelési jogkörhöz képest meg tudja állapítani, hogy az e nemzeti jogszabályban így előírt intézkedések megtétele valóban lehetővé teszi azon jogi és ténybeli állapot helyreállítását, amelyben az említett fogyasztó e tisztességtelen kikötés hiányában lett volna.

- [53] A C-472/2020. számú ügy a Fővárosi Törvényszék által 2020. szeptember 30-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (Lombard Pénzügyi és Lízing Zrt. & P.N.) alapján van folyamatban, mely ügyben az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések az alábbiak:
- [54] Biztosítja-e a 93/13. irányelvben foglaltak maradéktalan érvényesülését az – ha a szerződés fő tárgyára vonatkozik a tisztességtelen szerződési kikötés (árfolyamkockázati tájékoztató nem megfelelő volta), aminek következtében a szerződés nem maradhat fenn és a felek között nincs egyetértés – hogy a legfőbb bírói fórum által meghozott, az alsóbb bíróságokra egyébként nem kötelező állásfoglalás ad iránymutatást a szerződés érvényessé, illetve hatályossá nyilvánítására, a nemzeti jog diszpozitív szabályainak hiányában?
- [55] Az első kérdésre adott nemleges válasz esetén van-e lehetőség az eredeti állapot helyreállítására, ha a szerződés az elsődleges tárgyára vonatkozó tisztességtelen kikötés miatt nem maradhat fenn, a felek között nincs egyetértés és a korábbiakban megjelölt állásfoglalás sem lehet irányadó?
- [56] A második kérdésre adott igen válasz esetén az ezen típusú szerződések vonatkozásában a szerződés elsődleges tárgyára vonatkozó érvénytelenség megállapítására irányuló kereset esetén lehet-e olyan törvényi követelményt támasztani, hogy a fogyasztónak, egyben kereseti kérelmet is kell előterjesztenie a szerződés érvényessé, illetve hatályossá nyilvánítása iránt?
- [57] A második kérdésre adott nemleges válasz esetén, ha nincs lehetőség az eredeti állapot helyreállítására akkor a felek közötti egyensúly biztosítása végett utólagos jogalkotásra a szerződések érvényessé, illetve hatályossá nyilváníthatók-e?
- [58] A folyamatban lévő fenti előzetes döntéshozatali eljárás pedig a feltett kérdések alapján a rész-közbenső ítélet jogerőre emelkedését követően akár az eljárás felfüggesztésére is okot adhat.
- [59] Mindezek alapján a bíróság a DH 2. törvény 37.§ (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelő kereseti kérelem előterjesztését nem követelte meg a felperesektől, különös tekintettel a fentebb kifejtettek miatt, hiszen a jogalap tekintetében a másodlagos kereseti kérelem vonatkozásában a rendelkezésre álló iratok alapján a bíróság döntést tudott hozni.
- [60] Mivel a bíróság a másodlagos kereseti kérelem vonatkozásában kizárólag a jogalap tekintetében hozott döntést, az összecszerúségről, illetve a perköltségről döntést nem hozott.

Nagykanizsa, 2021. december 02.

Gájerné dr. Szabó Andrea sk.
bíró